

III.

Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine

Generalna konferenca Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, ki je na svojem XVII. zasedanju v Parizu v dneh od 17. oktobra do 21. novembra 1972

ugotovila, da kulturni in naravni dediščini vse bolj grozi uničenje ne le zaradi klasičnih vzrokov propadanja, temveč tudi zaradi spreminjanja družbenih in gospodarskih razmer, ki otežujejo stanje z vedno novimi pojavi poškodovanja in razdejanja, in ker

meni, da pomeni poškodovanje ali izguba vsakega primerka kulturne ali naravne dediščine siromašenje dediščine vseh narodov sveta,

in da je varstvo te dediščine na nacionalni ravni marsikdaj nepopolno zaradi velikih sredstev, ki so zanj potrebna, ter zaradi pomanjkanja ekonomskih, znanstvenih in tehničnih sredstev v državi, v kateri je objekt, ki ga je treba zavarovati,

pripominja, da je v ustavi Unesca zapisano, da bo organizacija pomagala pri ohranjanju, naraščanju in širjenju znanja tako, da bo skrbela za ohranitev in varstvo dediščine vsega sveta in bo v ta namen priporočila zainteresiranim narodom, naj sprejmejo potrebne mednarodne konvencije,

meni, da so veljavne mednarodne konvencije,

priporočila in resolucije o kulturnih in naravnih dobrinah dokaz, kako je za vse narode sveta pomembno, da se ohranijo te edinstvene in nenadomestljive dobrine ne glede na to, kateremu ljudstvu pripadajo,

da so določeni deli kulturne in naravne dediščine izjemno pomembni in jih je zato treba zavarovati kot del celotne dediščine vsega človeštva,

da je glede na to, kako velike in resne so nevarnosti, ki jim na novo grozijo, dolžnost vse mednarodne skupnosti sodelovati pri varstvu tiste kulturne in naravne dediščine, ki ima izjemno splošno vrednost, in sicer s kolektivno pomočjo, ki sicer ne bo nadomestila akcije zainteresirane države, vendar pomeni njeno učinkovito dopolnitev,

in da so v ta namen nujno potrebne nove določbe v obliki konvencije, na podlagi katerih bo vzpostavljen učinkovit sistem kolektivnega varstva kulturne in naravne dediščine izjemne splošne vrednosti, ki bo organiziran na trajni podlagi v skladu s sodobnimi znanstvenimi metodami, je zato

na XVI. zasedanju sklenila, naj se to vprašanje uredi z mednarodno konvencijo,

in sprejela na današnji dan, 16. novembra 1972, to konvencijo.

I. DEFINICIJA KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE

1. člen

S "kulturno dediščino" so v tej konvenciji mišljeni:

spomeniki: dela arhitekture, monumentalna kiparska ali slikarska dela, elementi ali strukture arheološke narave, napisi, bivalne jame in skupine elementov, ki imajo z zgodovinskega, umetnostnega ali znanstvenega vidika izjemno splošno vrednost;

skupine stavb: skupine samostojnih ali povezanih zgradb, ki pomenijo po svoji arhitekturi, enotnosti ali ujemanju z okoljem z zgodovinskega, umetnostnega ali znanstvenega vidika izjemno splošno vrednost;

znameniti kraji: dela človeških rok ali kombinirana dela človeških rok in narave kakor tudi predeli z arheološkimi najdišči vred, ki so z zgodovinskega, estetskega, etnološkega ali antropološkega vidika izjemnega splošnega pomena.

2. člen

Z "naravno dediščino" so v tej konvenciji mišljeni:

naravni spomeniki, ki jih sestavljajo fizične ali biološke tvorbe ali skupina teh tvorb in imajo z estetskega ali znanstvenega vidika izjemno splošno vrednost;

geološke in geografske tvorbe in natančno določeni predeli, ki pomenijo habitat ogroženih vrst živali in rastlin in so z vidika znanosti ali ohranjanja izjemne splošne vrednosti;

znameniti kraji narave ali natančno določeni naravni predeli, ki imajo z vidika znanosti, ohranjanja ali naravnih lepote izjemno splošno vrednost.

3. člen

Dolžnost vsake države pogodbenice te konvencije je, da ugotovi in opredeli različne v 1. in 2. členu omenjene dobrine, ki so na njenem ozemlju.

II. NACIONALNO IN MEDNARODNO VARSTVO KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE

4. člen

Vsaka država pogodbenica te konvencije priznava, da je predvsem njena dolžnost prepoznati, varovati, ohranjati, predstavljati in prenašati kulturno in naravno dediščino, ki je na njenem ozemlju, prihodnjim rodovom. V ta namen si bo prizadevala delovati z lastnimi močmi in pri tem v največji meri uporabiti vse razpoložljive možnosti, če bo potrebno, pa tudi mednarodno pomoč in sodelovanje, ponujeno predvsem v finančnem, umetnostnem, znanstvenem in tehničnem pogledu.

5. člen

Da bi države pogodbenice te konvencije zagotovile učinkovito varstvo, ohranjanje in predstavitev kulturne in naravne dediščine na lastnem ozemlju pod pogoji, ki ustrezajo vsaki državi, si bodo po možnosti prizadevale:

a) sprejeti splošno politiko, usmerjeno v to, da dobi kulturna in naravna dediščina določen pomen v življenju skupnosti in da se varstvo te dediščine vključi v programe splošnega načrtovanja;

b) oblikovati na svojem ozemlju, če tega že niso storile, eno ali več služb za varstvo, ohranjanje in predstavitev kulturne in naravne dediščine, ki bodo imele na razpolago ustrezno osebje in sredstva, da bodo lahko opravile zastavljene naloge;

c) razvijati znanstveno in tehnično proučevanje ter raziskovanje in izpopolniti takšne delovne metode, na podlagi katerih se bo država lahko postavila po robu nevarnostim, ki grozijo njeni kulturni in naravni dediščini;

d) nastopati z ustreznimi zakonskimi, znanstvenimi, tehničnimi, upravnimi in finančnimi ukrepi, ki so potrebni, da se omenjena dediščina ugotovi, zavaruje, ohranja, predstavlja in obnavlja;

e) pospeševati ustanavljanje državnih ali regionalnih centrov za pouk na področju varstva, ohranjanja in predstavitve kulturne in naravne dediščine ter spodbuditi znanstveno raziskovanje na tem področju.

6. člen

1. Ob popolnem spoštovanju suverenosti držav, v katerih je kulturna in naravna dediščina, o kateri govorita 1. in 2. člen, priznavajo države pogodbenice te konvencije, ne da bi prizadele lastninske pravice, predvidene v domači zakonodaji, da pomeni ta dediščina svetovno dediščino, pri varstvu katere mora sodelovati vsa mednarodna skupnost.

2. Države pogodbenice se zavezujejo, da bodo v skladu z določbami konvencije pomagale pri prepoznavanju, varstvu, ohranjanju in predstavitvi kulturne in naravne dediščine, o kateri govorita 2. in 4. odstavek 11. člena, če bodo za to prosile države, na katerih ozemlju je ta dediščina.

3. Vsaka država pogodbenica te konvencije se zavezuje, da namenoma ne bo ukrenila ničesar, kar bi utegnilo posredno ali neposredno škodovati kulturni in naravni dediščini, o kateri govorita 1. in 2. člen, če je ta dediščina na ozemlju drugih držav pogodbenic te konvencije.

7. člen

Z mednarodnim varstvom svetovne kulturne in naravne dediščine je v tej konvenciji mišljena vzpostavitev mednarodnega sistema sodelovanja in pomoči, s katerima bi države pogodbenice te konvencije dobile podporo pri svojih prizadevanjih za ohranjanje in prepoznavanje te dediščine.

III. MEDVLADNI KOMITE ZA VARSTVO SVETOVNE KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE

8. člen

1. S tem se pri Organizaciji Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo ustanavlja medvladni komite za varstvo kulturne in naravne dediščine izjemne visoke splošne vrednosti z imenom Komite za svetovno dediščino. Sestavlja ga 15 držav pogodbenic te konvencije, ki jih bodo izvolile njene pogodbenice na seji generalne skupščine na rednem zasedanju generalne konference Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo. Število držav članic komiteja se bo povečalo

na 21, začeni od redne seje generalne konference po uveljavitvi te konvencije v najmanj 40 državah.

2. Pri izvolitvi članic Komiteja mora biti zagotovljena enaka zastopanost različnih regij in kultur sveta.

3. Sej Komiteja se lahko udeležujejo s svetovalnim glasom: predstavnik Mednarodnega centra za študij varstva in restavriranja kulturnih dobrin (center v Rimu), predstavnik Mednarodnega sveta za spomenike in spomeniška območja (ICOMOS), predstavnik Mednarodne zveze za ohranitev narave in njenih virov (IUCN). Tem je mogoče dodati na zahtevo držav pogodbenic konvencije, ki zasedajo v generalni skupščini med rednimi sestanki generalne konference Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, predstavnike drugih medvladnih ali nevladnih organizacij, ki imajo podobne cilje.

9. člen

1. Mandat držav članic v Komiteju za svetovno dediščino bo trajal od konca redne seje generalne konference, na kateri so bile izvoljene, do konca njene tretje zaporedne redne seje.

2. Mandat tretjine članic, imenovanih na prvih volitvah, bo prenehal po prvi redni seji generalne konference po tisti, na kateri so bile izvoljene; mandat druge tretjine članic, izvoljenih ob istem času, pa bo prenehal na koncu druge redne seje naslednje generalne konference po tisti, na kateri so bile izvoljene. Imena teh članic bo izžrebal predsednik generalne konference Unesca po prvih volitvah.

3. Države članice Komiteja bodo imenovala za svoje predstavnike v njem osebe, ki so usposobljene na področju kulturne ali naravne dediščine.

10. člen

1. Komite za svetovno dediščino sprejme svoj pravilnik.

2. Komite lahko kadar koli povabi na svoja zasedanja javne in zasebne organizacije ter zasebnike, da bi se z njimi posvetoval o posameznih vprašanjih.

3. Komite lahko ustanovi svetovalne organe, ki se mu zdijo potrebni za opravljanje njegovih nalog.

11. člen

1. Vsaka država pogodbenica te konvencije pošlje Komiteju za svetovno dediščino po možnosti popis delov kulturne in naravne dediščine, ki so na njenem ozemlju in jih je mogoče vključiti v seznam, o katerem govori 2. odstavek tega člena. Ta popis, ki ne bo dokončen, bo vseboval podatke o njihovi lokaciji in podatke o njihovi vrednosti.

2. Na podlagi popisa, ki ga bodo države poslale po 1. odstavku, bo Komite ustanovil in vodil evidenco in bo pod naslovom Seznam svetovne dediščine objavil seznam delov kulturne in naravne dediščine, kot je to določeno v 1. in 2. členu te konvencije, za katere bo mnenja, da imajo izjemno splošno vrednost po postavljenih merilih. Sproti dopolnjevan seznam bo objavljen najmanj vsako drugo leto.

3. Za vpis v Seznam svetovne dediščine je potrebno soglasje zainteresirane države. Vpis dela dediščine, ki leži na ozemlju, ki je pod suverenostjo ali jurisdikcijo več držav, ne bo prejudiciral pravic strank v sporu.

4. Komite bo na podlagi Seznama svetovne dediščine po potrebi sestavljal, sproti dopolnjeval in objavljaj Seznam svetovne dediščine v nevarnosti, seznam dobrin, katerih varstvo zahteva velika konservatorska dela in je zanje potrebna pomoč v smislu konvencije. V tem seznamu bo podana ocena stroškov teh del. V seznam smejo biti vpisani le tisti deli kulturne in naravne dediščine, ki jim grozi resna in konkretna nevarnost, kot so uničenje zaradi pospešenega propadanja, projektov velikih javnih in zasebnih del, hitrega urbanega in turističnega razvoja; propadanje zaradi sprememb v rabi ali lastništvu; velike spremembe iz neznanih vzrokov; zapuščenost iz kakršnih koli vzrokov, izbruh ali grožnja izbruha oboroženih spopadov, katastrofe in kataklizme, požari, potres, drsenje tal, vulkanski izbruhi, spremembe vodne gladine, poplave in veliki seizmični morski valovi. Komite bo lahko v nujni ob vsakem času dopolnjeval Seznam svetovne dediščine v nevarnosti in o vsakem novem vpisu takoj izdal sporočilo.

5. Komite bo določil merila, po katerih bo kakšen del kulturne in naravne dediščine vpisan v enega izmed seznamov, o katerih govori 2. in 4. odstavek tega člena.

6. Preden bo Komite zavrnil prošnjo za vpis v enega izmed dveh seznamov, o katerih govori 2. in 4. odstavek tega člena, se bo posvetoval z državo

pogodbenico, na katere ozemlju je kulturna in naravna dediščine.

7. Komite bo v dogovoru z zainteresiranimi državami usklajeval in spodbujal potrebne študije in raziskovanja, da bi lahko sestavil seznam, o katerem govori 2. in 4. odstavek tega člena.

12. člen

Dejstvo, da kakšen del kulturne in naravne dediščine ni vpisan v enega izmed dveh seznamov iz 2. in 4. odstavke 11. člena, nikakor ne pomeni, da nima izjemne splošne vrednosti za kakšne drugačne namene od tistih, ki izhajajo iz vpisa v ta dva seznama.

13. člen

1. Komite za svetovno dediščino bo sprejemal in proučeval prošnje za mednarodno pomoč, ki jih bodo pošiljale države pogodbenice te konvencije glede delov kulturne in naravne dediščine, ki so na njihovih ozemljih in so vpisani ali izpolnjujejo pogoje za vpis v sezname, o katerih govori 2. in 4. odstavek 11. člena. Pri prošnji za takšno pomoč gre lahko za njihovo varstvo, ohranjanje, predstavitev ali obnovo.

2. Namen prošenj za mednarodno pomoč po 1. odstavku tega člena je lahko tudi, da bi se prepoznali deli kulturne in naravne dediščine, ki so opredeljeni v 1. in 2. členu, če so predhodne raziskave dokazale, da bi bile nadaljnje raziskave upravičene.

3. Komite bo odločal o tem, kaj je treba ukreniti v zvezi s takimi prošnjami, in bo določil tam, kjer bo to potrebno, v kakšni obliki in obsegu naj bo njegova pomoč, in dal pooblastila, da se v njegovem imenu sklenejo potrebni sporazumi z zainteresiranimi vladami.

4. Komite bo določil prednostni red svojih posegov. Pri tem bo upošteval: pomen dobrin, ki jih je treba zavarovati za svetovno kulturno in naravno dediščino, potrebo, da se zagotovi mednarodno varstvo za najbolj reprezentativne dele naravnega okolja ali ustvarjalnega duha in zgodovine narodov sveta, nujnost del, ki jih je treba opraviti, sredstva, s katerimi razpolagajo države, v katerih so te ogrožene dobrine, in zlasti, v kolikšni meri so države sposobne zagotoviti varstvo teh dobrin s svojimi lastnimi sredstvi.

5. Komite bo sestavil, sproti dopolnjeval in objavil seznam dediščine, za katero je bila dana mednarodna pomoč.

6. Komite odloča o uporabi sredstev iz sklada, ki ga ustanovi v skladu s 15. členom te konvencije. Iskal bo načine za povečanje teh sredstev in bo v tem smislu ukrenil vse potrebno.

7. Komite sodeluje z mednarodnimi in državnimi vladnimi in nevladnimi organizacijami, katerih cilji so podobni ciljem te konvencije. Pri izvajanju lastnih programov in projektov se bo obračal na te organizacije, zlasti pa na Mednarodni center za študij varstva in restavriranja kulturnih dobrin (Center v Rimu), na Mednarodni svet za spomenike in spomeniška območja (ICOMOS) ali na Mednarodno zvezo za varstvo narave in njenih virov (IUCN) kot tudi na javne in zasebne organizacije in posameznike.

8. Komite odloča z dvetretjinsko večino članov, ki so navzoči in glasujejo. Komite je sklepčen, če je navzoča večina članov.

14. člen

1. Komiteju za svetovno dediščino pomaga tajništvo, ki ga imenuje generalni direktor Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

2. Generalni direktor Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo pripravlja dokumentacijo Komiteja in dnevni red njegovih sestankov ter izvaja njegove odločitve; pri tem si v največji možni meri pomaga s storitvami Mednarodnega centra za študij varstva in restavriranja (Center v Rimu), Mednarodnega sveta za spomenike in spomeniška območja (ICOMOS) in Mednarodne zveze za varstvo narave in njenih virov (IUCN) v okviru njihovih pristojnosti in ustreznih funkcij.

IV. SKLAD ZA VARSTVO SVETOVNE KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE

15. člen

1. S tem se ustanavlja sklad za varstvo svetovne kulturne in naravne dediščine izjemne splošne

vrednosti, ki se imenuje Sklad za svetovno dediščino.

2. Ta Sklad bo depozitni sklad v skladu z določbami pravilnika o financah Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

3. V Sklad se stekajo:

a) obvezni in prostovoljni prispevki držav pogodbenic te konvencije,

b) prispevki, darila ali volila, ki jih lahko dajo:

i) druge države,

ii) Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, druge organizacije iz sistema Združenih narodov, zlasti Program Združenih narodov za razvoj in druge medvladne organizacije,

iii) javne ali zasebne organizacije ali zasebniki,

c) vse obresti od sredstev Sklada,

d) prispevki, zbrani od prirediteljev, organiziranih v prid Sklada,

e) vsa druga sredstva, dovoljena po pravilniku Sklada, ki ga bo pripravil Komite za svetovno dediščino.

4. Prispevki v Sklad in druge oblike pomoči v prid Komiteja se smejo uporabljati samo za namene, ki jih ta določi. Komite bo sprejemal prispevke, namenjene za določen program ali kakšen poseben projekt, če sam odloči, da bo uresničil ta program ali izvedel tak projekt. Prispevki, ki bodo namenjeni Skladu, ne smejo biti politično pogojeni.

16. člen

1. Ne glede na kakršen koli dopolnilni prostovoljni prispevek se države pogodbenice te konvencije zavezujejo, da bodo redno vsako drugo leto vplačevale v Sklad za svetovno dediščino prispevke, katerih vsoto, sestavljeno iz enakega odstotka, določa za vse države generalna skupščina držav pogodbenic te konvencije na sestanku med zasedanjem generalne konference Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo. Za to odločitev generalne skupščine mora glasovati večina držav pogodbenic, ki so navzoče in so glasovale, niso pa dale izjave iz 2. odstavka tega člena. Ta obvezni prispevek držav pogodbenic te konvencije v nobenem primeru ne sme znašati več

kot en odstotek njihovega prispevka za redni proračun Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

2. Vsaka država, na katero se nanašata 31. in 32. člen te konvencije, lahko pri deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejemu ali pristopu izjavi, da se ne šteje za zavezano v smislu 1. odstavka tega člena.

3. Izjavo iz 2. odstavka tega člena lahko vsaka država pogodbenica te konvencije umakne kadar koli tako, da obvesti o tem generalnega direktorja Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo. Umik izjave pa ne velja glede obveznega prispevka, ki ga je bila omenjena država dolžna plačati do naslednje generalne skupščine držav pogodbenic te konvencije.

4. Da bi lahko Komite učinkovito delal načrte za svojo dejavnost, morajo države pogodbenice te konvencije, ki so dale izjave iz 2. odstavka tega člena, pošiljati prispevke redno, najmanj vsako drugo leto; ti prispevki ne bi smeli biti manjši od prispevkov, ki bi jih bile dolžne plačati, če bi bile zavezane po 1. odstavku tega člena.

5. Država pogodbenica te konvencije, ki ni plačala rednega ali prostovoljnega prispevka za tekoče leto in za neposredno prejšnje koledarsko leto, ne more biti izvoljena za članico Komiteja za svetovno dediščino, čeprav ta določba ne bo veljala pri prvih volitvah.

Če je taka država že članica Komiteja, preneha njen mandat ob volitvah, predvidenih v 1. odstavku 8. člena te konvencije.

17. člen

Države pogodbenice te konvencije bodo obravnavale ali podprle ustanavljanje državnih, javnih ali zasebnih ustanov ali združenj, katerih cilj je pozivati k radodarnosti v prid varstva kulturne in naravne dediščine, kot je to določeno v 1. in 2. členu te konvencije.

18. člen

Države pogodbenice te konvencije bodo pomagale pri organiziranju mednarodnih dejavnosti za zbiranje denarja za Sklad za svetovno dediščino pod pokroviteljstvom Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo. Pri tem bodo dajale organizacijam, omenjenim v 3. odstavku 15. člena, olajšave za zbiranje denarja v te namene.

V. POGOJI IN OBLIKE MEDNARODNE POMOČI

19. člen

Vsaka država pogodbenica te konvencije lahko zaprosi za mednarodno pomoč v prid kulturne in naravne dediščine izjemne splošne vrednosti na svojem ozemlju. Prošnji priloži vse podatke in dokumentacijo, predvideno v 21. členu, ki jo ima na razpolago in ki bo Komiteju omogočila odločitev.

20. člen

Po 2. odstavku 13. člena, po odstavku c) 22. člena in 23. členu se sme mednarodna pomoč, ki jo predvideva ta konvencija, dodeliti samo za dele kulturne in naravne dediščine, ki jih je Komite za svetovno dediščino vpisal ali jih bo vpisal v enega izmed seznamov, o katerih govorita 2. in 4. odstavek 11. člena.

21. člen

1. Komite za svetovno dediščino določi postopek, po katerem bo obravnaval prejete prošnje za mednarodno pomoč, in elemente, ki naj jih vsebuje prošnja; v njej je treba navesti predvidene postopke, potrebna dela, oceno njihovih stroškov, stopnjo nujnosti in razloge, zakaj sredstva države, ki prosi za pomoč, ne zadostujejo za vse stroške. Če je le možno, naj bodo te prošnje podkrepjene s poročili strokovnjakov.

2. Komite bo dajal prednost prošnjam, vložnim zaradi katastrof in naravnih nezgod, ker utegnejo zahtevati nujne ukrepe; za takšne izjemne primere pa mora imeti Komite na razpolago rezervni sklad.

3. Pred odločitvijo bo Komite izvedel potrebne študije ali posvetovanja.

22. člen

Pomoč Komiteja za svetovno dediščino se lahko da v naslednjih oblikah:

a) študije o umetnostnih, znanstvenih in tehničnih problemih, ki jih zahtevajo varstvo,

ohranjanje, predstavitev in obnova kulturne in naravne dediščine, kot je to navedeno v 2. in 4. odstavku 11. člena te konvencije;

b) pomoč strokovnjakov, tehnikov in usposobljenih delavcev, da bi bilo tako zagotovljeno pravilno izvajanje odobrenih del;

c) usposabljanje delavcev in strokovnjakov na vseh ravneh za prepoznavanje, varstvo, ohranjanje, predstavitev in obnovo kulturne in naravne dediščine;

d) oskrba z opremo, ki je zainteresirana država nima ali je ne more nabaviti;

e) posojila z manjšimi obrestmi ali brezobrestna posojila z možnostjo dolgega odplačilnega roka;

f) subvencije brez obveznega odplačevanja v izjemnih in posebej upravičenih primerih.

23. člen

Komite za svetovno dediščino lahko daje mednarodno pomoč tudi državnim ali regionalnim centrom za usposabljanje delavcev in strokovnjakov na vseh ravneh za prepoznavanje, varstvo, ohranjanje, predstavitev in obnovo kulturne in naravne dediščine.

24. člen

Pred podelitvijo posebno velike mednarodne pomoči so obvezne poprejšnje podrobne znanstvene, ekonomske in tehnične študije. Takšne študije morajo temeljiti na najsodobnejših metodah za varstvo, ohranjanje, predstavitev in obnovo kulturne in naravne dediščine: študije morajo ustrezati ciljem te konvencije. V njih je treba določiti tudi način za razumno uporabo razpoložljivih virov zainteresirane države.

25. člen

Načeloma naj samo del stroškov za potrebna dela financira mednarodna skupnost. Prispevek države, ki prejema mednarodno pomoč, mora pomeniti bistven del vira vsakega programa ali projekta, razen če ji to njene možnosti ne omogočajo.

26. člen

Komite za svetovno dediščino in država, ki se ji daje pomoč, skleneta pogodbo; v njej navedeta pogoje, pod katerimi bo izveden posamezen program ali projekt, za katerega je zagotovljena mednarodna pomoč po določbah te konvencije. Država, ki dobi mednarodno pomoč, je dolžna še naprej varovati, ohranяти in predstavljati na ta način zaščiteno dediščino in pri tem izpolnjevati pogoje, ki so določeni v pogodbi.

VI. IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

27. člen

1. Države pogodbenice te konvencije se bodo čim bolj zavemale, da z vsemi ustreznimi sredstvi, zlasti pa z izobraževalnimi in informacijskimi programi, spodbujajo pri svojih prebivalcih spoštovanje in upoštevanje kulturne in naravne dediščine, opredeljene v 1. in 2. členu te konvencije.

2. Te države se zavezujejo, da bodo široko obveščale javnost o nevarnostih, ki grozijo tej dediščini, kot tudi o svojih ukrepih za uveljavljanje te konvencije.

28. člen

Države pogodbenice te konvencije, ki dobivajo mednarodno pomoč na podlagi konvencije, morajo ukreniti vse potrebno, da prikažejo pomen dediščine, za katero prejemajo pomoč, ter vlogo te pomoči.

VII. POROČILA

29. člen

1. Države pogodbenice te konvencije navajajo v poročilih, ki jih pošiljajo generalni konferenci Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo v rokih in na način, ki jih ta določi, zakonodajne in upravne določbe ter druge ukrepe za izvajanje te konvencije kot tudi podrobnosti iz izkušenj, pridobljenih na tem področju.

2. Ta poročila pošiljajo v vednost Komiteju za svetovno dediščino.

3. Komite poroča o svojem delu na vsaki redni seji generalne konference Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

VIII. KONČNE DOLOČBE

30. člen

Ta konvencija je sestavljena v arabskem, angleškem, španskem, francoskem in ruskem jeziku; vsa besedila so enako veljavna.

31. člen

1. To konvencijo ratificirajo ali sprejmejo države članice Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo v skladu s svojimi ustreznimi ustavnimi postopki.

2. Listine o ratifikaciji ali sprejemu se deponirajo pri generalnem direktorju Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

32. člen

1. K tej konvenciji lahko pristopijo vse države, ki niso članice Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo in jih je generalna konferenca organizacije povabila, naj pristopijo k njej.

2. Država pristopi z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem direktorju Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

33. člen

Ta konvencija začne veljati tri mesece po deponiranju dvajsete listine o ratifikaciji, sprejemu ali pristopu, vendar samo za tiste države, ki so deponirale svoje listine o ratifikaciji, sprejemu ali pristopu na ta datum ali prej. Za vsako drugo državo začne veljati tri mesece po deponiranju njene listine o ratifikaciji, sprejemu ali pristopu.

34. člen

Za države pogodbenice te konvencije, ki imajo zvezni ali neunitaristični ustavni sistem, se uporabljajo naslednje določbe:

a) glede določb te konvencije, katerih uresničevanje je v zakonodajni pristojnosti zvezne ali centralne zakonodajne oblasti, bodo obveznosti zvezne in centralne vlade enake kot obveznosti držav pogodbenic, ki niso zvezne države;

b) kar zadeva določbe te konvencije, katerih uresničevanje je v zakonodajni pristojnosti posameznih zveznih držav, dežel, pokrajin ali kantonov, ki jih ustavni sistem federacije ne obvezuje, da bi sprejemale zakonodajne ukrepe, jih zvezna vlada sporoči pristojnim organom teh držav, dežel, pokrajin oziroma kantonov s priporočilom, da jih sprejmejo.

35. člen

1. Vsaka država pogodbenica te konvencije lahko odpove to konvencijo.

2. Odpoved se mora sporočiti pisno in deponirati pri generalnem direktorju Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

3. Odpoved začne veljati dvanajst mesecev po prejemu odpovedne listine. Odpoved ne vpliva na finančne obveznosti države, ki je sporočila odpoved, vse do dne, ko začne veljati njena odpoved.

36. člen

Generalni direktor Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo obvešča države članice organizacije, države, ki niso članice in so omenjene v 32. členu, kot tudi Združene narode o deponiranju vseh listin o ratifikaciji, sprejemu ali pristopu, omenjenih v 31. in 32. členu, ter o odpovedih, omenjenih v 35. členu.

37. člen

1. To konvencijo lahko spremeni generalna konferenca Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo. Taka sprememba pa je obvezna le za države, ki postanejo pogodbenice te spremenjene konvencije.

2. Če generalna konferenca sprejme novo konvencijo na podlagi popolne ali delne spremembe te konvencije in če nova konvencija ne določa drugače, ta konvencija ni več na voljo za ratifikacijo, sprejem ali pristop z dnem, ko začne veljati nova spremenjena konvencija.

38. člen

V skladu s 102. členom Ustanovne listine Združenih narodov se ta konvencija registrira v tajništvu Združenih narodov na prošnjo generalnega direktorja Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo.

Sestavljeno v Parizu triindvajsetega novembra 1972 v dveh verodostojnih izvodih, ki sta ju podpisala predsednik generalne konference, sklicane na sedemnajsto zasedanje, in generalni direktor Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo; deponirana sta v arhivu Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, njune overjene kopije pa se pošljejo vsem državam, navedenim v 31. in 32. členu, ter Združenim narodom.

Države pogodbenice konvencije:

Afganistan, Albanija, Alžirija, Andora, Angola, Antiga in Barbuda, Argentina, Armenija, Avstralija, Avstrija, Azerbajdžan, Bahrajn, Bangladeš, Belize, Belgija, Belorusija, Benin, Bocvana, Bolgarija, Bolivija, Bosna in Hercegovina, Brazilija, Burkina Faso, Burundi, Ciper, Čad, Republika Češka, Čile, Danska, Dominika, Dominikanska republika, Egipt, Ekvador, Estonija, Etiopija, Fidži, Filipini, Finska, Francija, Gabon, Gambija, Gana, Grčija, Grenada, Gruzija, Gvajana, Gvatemala, Gvineja, Haiti, Honduras, Hrvaška, Indija, Indonezija, Irak, Islamska republika Iran, Irska, Islandija, Italija, Izrael, Jamajka, Japonska, Jemen, Jordanija, Jugoslavija, Južnoafriška republika, Kambodža, Kamerun, Kanada, Kapverdski otoki, Katar, Kazahstan, Kenija, Kiribati, Kirgizistan, Kitajska, Kolumbija, Komori, Kongo, Demokratična republika Kongo, Republika Koreja, Demokratična ljudska republika Koreja, Kostarika, Kuba, Demokratična ljudska republika Laos, Latvija, Libanon, Libijska arabska džamahirija, Litva, Luksemburg, Madagaskar, Madžarska, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Malavi, Maldivi, Malezija, Mali, Malta, Maroko, Mavretanija, Mauritius, Mehika, Mjanmar, Monako, Mongolija, Mozambik, Namibija, Nemčija, Nepal, Nizozemska, Nikaragva, Niger, Nigerija, Norveška, Nova Zelandija, Oman, Pakistan, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Poljska, Portugalska, Romunija, Ruska federacija, Salomonovi otoki, Salvador, San Marino, Saudova Arabija, Senegal, Sejšeli, Arabska republika Sirija, Slonokoščena obala, Slovaška, Slovenija, Srednjeafriška republika, Sveta Lucija, Sveti Krištof in Nevis, Sveti sedež, Sudan, Surinam, Španija, Šrilanka, Švedska, Švica, Tadžikistan, Tajska, Zvezna republika Tanzanija, Togo, Tunizija, Turčija, Turkmenistan, Uganda, Ukrajina, Urugvaj, Uzbekistan, Venezuela, Vietnam, Zambija, Zimbabve, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, Združene države Amerike (161 držav, stanje 2. 10. 2000)

© 2000 **Uprava Republike Slovenije za kulturno dediščino**
mag. Magdalena Petrič: Mednarodno pravno varstvo kulturne dediščine,
Vestnik, št. XVII

Izdalo in založilo

Ministrstvo za kulturo, Uprava Republike Slovenije za kulturno dediščino

Zanj

Stanislav Mrvič

Urednica

Biserka Ribnikar

Oblikovanje

Nuit

Tisk

Cicero

800 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

719:341

PETRIČ, Magdalena

Mednarodno pravno varstvo kulturne dediščine / Magdalena Petrič.
- Ljubljana : Ministrstvo za kulturo, Uprava RS za kulturno dediščino,
2000. - (Vestnik / Uprava RS za kulturno dediščino ; št. 17)

ISBN 961-6037-49-8

110031616